

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte

judecători

Ursache Petru

Toma Nadejda

Nicolaev Ghenadie

Timofti Vladimir

Moraru Petru

judecînd, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, declarate de inculpatul Tîrșu Eugeniu și de avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 08 iulie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui

Tîrșu Eugeniu Valentin, născut la 26.03.1984, originar din Krimea, Ucraina, domiciliat în mun. Chișinău, str. Ion Creangă 20/4, ap. 26.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 07.04.2014 – 08.07.2015;*
2. *Instanța de apel: 17.08.2015 – 28.10.2015;*
3. *Instanța de recurs: 17.12.2015 – 12.04.2016.*

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 08 iulie 2015, Tîrșu Eugeniu Valentin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 8 (opt) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere în instituții, organizații și de a exercita activități în domeniul gestionării de bunuri și mijloace financiare pe un termen de 4 (patru) ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Grigoriță Iurii a fost admisă integral, dispunîndu-se încasarea din contul lui Tîrșu Eugeniu în beneficiul lui Grigoriță Iurii prejudiciul material în sumă de 27500 euro, conform cursului oficial în valută națională la momentul executării sentinței.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, inculpatul Tîrșu Eugeniu la 05 iunie 2009, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul asigurării restituirii banilor prin gajarea unui autoturism de model „BMW 530” cu n/î KAC 353, înregistrat în ap. 26 din str. Ion Creangă 20/4, mun. Chișinău, a solicitat de la Grigoriță Iurii bani în sumă de 7000 euro, promițându-i că în termen de 2 luni, suma îi va fi restituită cu o dobândă considerabilă.

Prin urmare, obținând încrederea lui Grigoriță Iurii, în vederea desăvârșirii intențiilor sale criminale, la 05 iunie 2009, inculpatul a primit de la Grigoriță Iurii bani în sumă de 7000 euro, care conform cursului valutar stabilit de BNM în ziua respectivă, constituia suma de 110975 lei, bani pe care, acționând prin intenție directă, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor și admitînd în mod conștient survenirea acestor urmări, i-a însușit. Intenționînd să intre în posesia bunului gajat, Grigoriță Iurii a constatat, că automobilul gajat de model „BMW 530” cu n/î KAC 353, are numărul caroseriei modificat mecanic, adică falsificat, fapt care-i împiedică dobîndirea dreptului de proprietate și de administrare a acestuia.

În continuare, folosindu-se de încrederea lui Grigoriță Iurii, urmărind scopul dobîndirii ilicite de la acesta a sumelor bănești, sub pretextul cumpărării unui autocamion și a restituirii sumei de 7000 euro, la 04 noiembrie 2010, inculpatul, aflîndu-se lîngă barul „Touareg” situat pe str. Calea Ieșilor 2/5 mun. Chișinău, a solicitat și primit de la primul bani în sumă de 20500 euro, echivalent conform cursului BNM a 338563 lei.

După primirea ultimei sume bănești, inculpatul nu a mai cumpărat autocamionul vizat pentru a-l transmite lui Grigoriță Iurii și a dispărut într-o direcție necunoscută, iar banii primiți în sumă totală de 449538 lei, i-a însușit ilegal, astfel, cauzîndu-i părții vătămate prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

Astfel, acțiunile inculpatului Tîrșu Eugeniu Valentin au fost încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, cu indicii calificativi: *escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de avocatul Brăteanu Veaceslav în numele inculpatului, solicitînd casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri de achitare în privința lui Tîrșu Eugeniu și respingerea acțiunii civile înaintate de partea vătămată Grigoriță Iurii.

În motivarea apelului a indicat că, banii urmau a fi investiți într-o afacere care urma să fie creată între Tîrșu E. și Musurivschi O., însă, din cauza ultimului, inculpatul a fost pus în imposibilitate să-și realizeze scopul, astfel afacerea nu a fost creată, iar banii în sumă de 7000 euro se aflau la Musurivschi O., inculpatul fiind pus în imposibilitate de a respecta condițiile contractului de împrumut

(recipisa din 05.06.2009), ținând cont de cheltuielile zilnice de întreținere a familiei și venitul modest de la locul de muncă.

A menționat că, întru asigurarea restituirii sumei împrumutate de 7000 euro, între Tîrșu Eugeniu și Grigorița Iurii a fost încheiat un contractul de gaj la 05.06.2009, prin care Tîrșu Eugeniu a transmis automobilul de model „BMW 530” cu n/î KAC 353, care ulterior, a ar fi fost furat de la Grigorița Iurii și pînă la moment nu se cunoaște soarta acestuia.

Despre faptul că codul VIN al automobilul, care a fost pus în gaj, a fost modificat, inculpatul nu a știut și a aflat de la Grigorița Iurii, or, inculpatul după ce a achiziționat automobilul, a respectat procedura înregistrării la Biroul de înmatriculare a Autovehiculelor și careva probleme în acest sens nu au fost depistate de către experții care au examinat automobilul.

Referitor la declarațiile lui Grigorița Iurii, precum că i-ar fi dat inculpatului suma de 20500 euro pentru a-i aduce un autocamion din Germania, acestea nu corespund realității și sunt declarative, în acest sens nu au fost prezentate probe din care să rezulte că inculpatul ar fi însușit de la Grigorița Iurii mijloacele bănești, or, martorii părții apărării au declarat că, inculpatul nu s-a ocupat de importul automobilelor sau autocamioanelor, vînzarea - cumpărarea acestora etc. În recipisa din 04.11.2010, nu este indicat despre cumpărarea - vînzarea, aducerea autocamioanelor.

De asemenea, a menționat faptul că, Grigorița Iurii, văzînd că la 12.12.2013 era deja expirat termenul de prescripție de trei ani în interiorul căruia urma să solicite pe cale civilă încasarea datoriei ce rezulta din recipisa din 04.11.2010, a recurs la depunerea unei plîngerii la organul de urmărire penală, ca respectiv, cu ajutorul unui martor, precum Buzadji Olga, care a dat declarații mincinoase, fiind inventate de Grigorița Iurii, să obțină posibilitatea înaintării unei acțiuni civile în cadrul procesului penal și să încaseze sumele.

Totodată, a specificat faptul că, suma de 20 000 euro constituie suma împrumutului de 7000 euro și procentele pentru perioada nerambursării, iar recipisa din 04.11.2010 a fost semnată de către Tîrșu Eugeniu la insistența lui Grigorița Iurii.

Astfel, în opinia apelantului probele administrate în cauza dată nu demonstrează vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii imputate, considerînd că, relațiile existente între inculpat și partea vătămată sunt relații de ordin civil, și în acest mod inculpatul urmează a fi achitat de sub învinuirea adusă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015 a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Brăteanu Veaceslav în numele inculpatului, cu menținerea hotărîrii atacate.

5. În motivarea soluției date instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizînd obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionînd

asupra vinovăției inculpatului Tîrșu Eugeniu Valentin de săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Deși inculpatul nu și-a recunoscut vinovăția în săvîrșirea infracțiunii imputate, instanța de apel a conchis că vina acestuia a fost dovedită pe deplin prin probele administrate la cauza penală, care au fost cercetate în cadrul ședințelor instanței de fond și verificate în cadrul ședinței instanței de apel, precum sunt:

– declarațiile părții vătămate Grigorița Iu., martorilor Buzadji O., Tîrșu V., Crivenchii A., Loșac R.;

– procesele-verbale de examinare a CD-ului din 12.02.2014 și 17.02.2014, prin care au fost supuse examinării convorbirile ce au avut loc între partea vătămată Grigorița Iurii și învinuitului Tîrșu Eugeniu, din conținutul cărora se evidențiază suma datorată de către Tîrșu Eugeniu și obligațiunea asumată a acestuia de a aduce la cererea părții vătămate un autocamion din Europa, (f. d. 35-37, 38-40, vol. 1);

– procesul-verbal de ridicare din data de 19.12.2013, prin care au fost ridicate de la partea vătămată Grigorița Iurii: recipisa din 05.06.2009, recipisa din 04.11.2010, contractul de gaj a automobilului de model „BMW” din 05.06.2009 și procura din 05.06.2009 (f. d. 75, vol.1);

– procesul-verbal de confruntare din 31 martie 2014, efectuate între martorul Buzadji Olga și învinuitul Tîrșu Eugeniu, prin care prima a indicat cu certitudine că a asistat la întâlnirile dintre Grigorița Iurii și Tîrșu Eugeniu, care a avut loc în iunie 2009, cînd primul i-a transmis ultimului suma de 7 000 euro, la fel a fost prezentă și la 04.11.2010, cînd a fost transmisă și suma de 20 500 euro, în regiunea intersecției de pe str. Calea Ieșilor în regiunea Direcției Servicii Operative a MAI (f. d. 83-87, vol.1);

– procesul-verbal de confruntare din 19 februarie 2014, efectuate între partea vătămată Grigorița Iurii și bănuitul Tîrșu Eugeniu, prin care primul a indicat cu certitudine că a transmis ultimului bani în sumă totală de 27 500 euro, suma de 20 500 euro a fost transmisă lui Tîrșu Eugeniu pentru ca acesta să-i aducă un autocamion, iar pentru suma de 7 000 euro a primit în gaj un automobil de model „BMW”, care după cum a aflat ulterior, este cu numerele de identificare falsificate (f. d. 31-38, vol.1);

– procesul-verbal de examinare a mijloacelor materiale de probă din 20.12.2013, potrivit căruia au fost supus examinării actele ridicate de la partea vătămată Grigorița Iurii și anume recipisa din 05.06.2009, recipisa din 04.11.2010, contractul de gajare a automobilului de model „BMW” din 05.06.2009 și procura din 05.06.2009, toate acestea confirmînd pe deplin declarațiile părții vătămate (f. d. 76, vol.1);

- ordonanța de recunoaștere a mijloacelor de probă și atașarea acestora la materialele cauzei penale (f. d. 81, vol.1);

Instanța de apel a considerat argumentele invocate de partea apărării nefondate din următoarele considerente.

În ce privește tranzacția cu împrumutul sumei de 7000 euro, instanța de apel a conchis că aceasta din start a fost viciată, deoarece inculpatul știa că automobilul avea numerele motorului falsificate și nu putea fi pus în gaj, iar în vederea restituirii împrumutului l-a lăsat drept gaj. Prin urmare, inculpatul intenționa prin această tranzacție să fie realizat automobilul, fiindcă în mod legal, acest automobil nu putea fi vândut.

Instanța a considerat ca declarativă versiunea părții apărării, precum că inculpatul nu a folosit banii în scopuri personale, dar i-a transmis lui Musurivschii O., care l-a indus în eroare și s-a folosit de acești bani, creîndu-i probleme, or, de ce pînă în prezent inculpatul nu l-a reclamat pe ultimul.

Au fost apreciate critic declarațiile inculpatului de către instanța de apel, precum că nu a primit suma de 7000 euro și 20500 euro, semnînd recipisa sub amenințare și presiune psihologică din partea părții vătămate Grigoriță Iurii, deoarece în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că recipisa pe suma de 20500 euro a fost scrisă și semnată de către inculpat benevol, fără presiuni și anume în locul indicat de partea vătămată, lângă cafeneaua „Touareg” situată pe str. Calea Ieșilor, mun. Chișinău.

La fel, au fost apreciate critic și declarațiile martorilor apărării Tîrșu Valentin, care este tatăl inculpatului, Crivenschii Alexei, care este nașul de cununie al inculpatului și Loșac Roman, care este cumătru cu inculpatul, deoarece aceștia, nefiind martori oculari, au dat declarații bazate pe presupuneri, din spusele inculpatului, care au scop evitarea de către inculpat a răspunderii penale.

Instanța de apel a relevat, că de la momentul primirii banilor de la partea vătămată, inculpatul nu a restituit și nici nu a întreprins careva acțiuni în vederea restituirii sumei datorate, ceea ce denotă că inculpatul a urmărit însușirea ilegală a mijloacelor bănești, neavînd intenția să-i restituie și de a-și onora obligațiile, dar intenționat a înșelat partea vătămată căreia i-a creat impresia că este în stare să realizeze cele promise.

Astfel, reieșind din cele expuse supra, instanța de apel a considerat corectă concluzia instanței referitor la vinovăția inculpatului, iar probele prezentate combat argumentele părții apărării, precum că învinuirea înaintată și starea de fapt constatată de prima instanță nu și-a găsit confirmare în cadrul cercetării judecătorești, iar declarațiile inculpatului au fost apreciate critic, fiind o metodă de apărare aleasă întru eschivarea de la răspunderea penală.

Verificînd legalitatea stabilirii pedepsei inculpatului, instanța de apel a concluzionat că, instanța de fond la acest capitol s-a condus de prevederile art. 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, care potrivit art.16 Cod penal face parte din categoria celor deosebit de grave, de persoana inculpatului, care anterior nu a fost condamnat, nu a recunoscut vinovăția, este angajat în cîmpul muncii, nu a restituit prejudiciul material părții vătămate, astfel, considerînd că

prima instanță întemeiat și just a concluzionat că, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar prin izolarea de societate, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de închisoare, în limitele legale prevăzute de norma penală, care este proporțională și echitabilă celor comise de inculpat, și care va asigura scopurile pedepsei.

6. Hotărârile judecătorești sînt atacate cu recursuri ordinare de către inculpatul Tîrșu Eugeniu, la 11 noiembrie 2015 și de avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului, la 24 decembrie 2015, invocînd temeiurile de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penale, solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, din motiv că în acțiunile inculpatului nu sunt întrunite elementele infracțiunii imputate.

6.1. În motivarea recursului, inculpatul Tîrșu Eugen invocă următoarele argumente:

– instanțele judecătorești incorect au apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei cu concluzionarea neîntemeiată asupra vinovăției, iar probele nu au fost apreciate în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală, instanța manifestîndu-se în favoarea părții acuzării;

– instanțele judecătorești nu au ținut cont că între inculpat și partea vătămată există relații civile;

– nu a avut intenția de escrocherie și nu a putut să-și onoreze obligațiile față de partea vătămată, deoarece banii se aflau la Musurivski O., care i-a creat impedimente, iar referitor la automobil, nu a știut că codul VIN a fost modificat, dat fiind faptul că la momentul achiziționării l-a înregistrat în modul prevăzut de lege la Biroul de Înmatriculare a Autovehiculelor și careva suspiciuni, probleme în acest sens nu au fost depistate;

– nu s-a demonstrat faptul, precum că el a însușit de la partea vătămată suma de 20500 euro pentru a-i aduce autocamion din Germania, deoarece această sumă fiind compusă din suma împrumutată de 7000 euro și procentele, fapt confirmat de martorii părții apărării, cît și faptul că nu s-a ocupat de importul automobilelor, de vânzarea - cumpărarea lor;

– instanțele urmau să aprecieze critic declarațiile martorului Buzadji O. și ale părții vătămate Grigoriță Iu., ca fiind neveridice și contradictorii cu procesele-verbale de confruntare cu inculpatul.

6.2. În motivarea recursului, avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului invocă următoarele:

– instanțele judecătorești au dat o apreciere greșită probelor administrate la dosar și verificate în ședința de judecată, probe, care nu dovedesc vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii imputate;

– instanța de apel nu a respectat prevederile art. 417 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală, deoarece la fondul apelului în decizia contestată n-a descris

fiecare motiv invocat de avocat, dar s-a limitat formal la o deducție de ordin general, care ar rezulta din apelul declarat;

– în prezenta cauză s-a depășit limitele învinuirii, și anume, în rechizitoriu, din lipsa de probe, procurorul nu i-a incriminat inculpatului faptul că „...dînsul ar fi știut că tranzacția de împrumut de la Grigoriță Iurii a sumei de 7000 euro cu gajarea automobilului BMW - 5, din start a fost viciată, deoarece inculpatul din start cunoștea faptul că automobilul dat nu poate fi pus în gaj, avînd numerele motorului falsificate”, iar instanța de apel a depășit limitele învinuirii formulate inculpatului, în sensul agravării, din oficiu a constatat că, „Cît privește tranzacția cu împrumutul de 7.000 euro, care i se încriminează inculpatului, această tranzacție din start a fost viciată atîta timp cît inculpatul cunoștea că acest bun care a fost lăsat cu titlu de gaj, în vederea restituirii împrumutului, acest automobil avea numerele motorului falsificate. În urma cercetării judecătorești s-a dovedit că inculpatul din start cunoștea faptul că automobilul dat nu poate fi pus în gaj. Colegiul de asemenea conchide că de fapt, inculpatul intenționa prin această tranzacție ca în așa mod să fie realizat automobilul, pentru că în mod legal, acest automobil nu putea fi vîndut. ”;

– menționează că, în rechizitoriul nu s-au constatat și incriminat aceste fapte inculpatului, fiind indicată fraza din textul rechizitoriului la descrierea faptei: „Intenționînd să intre în posesia bunului gajat, Grigoriță Iurii a constatat, că automobilul gajat de model „BMW 530” cu n/î KAC 353, are numărul caroseriei modificat mecanic, adică falsificat, fapt care-i împiedică dobîndirea dreptului de proprietate și de administrare a acestuia.” Astfel, apărătorul consideră, că din învinuirile aduse inculpatului rezultă că, doar partea vătămată Grigoriță Iurii a aflat ulterior după încheierea tranzacției de împrumut, că automobilul gajat de model „BMW 530” cu n/î KAC 353 are numărul caroseriei modificat mecanic, adică falsificat, despre ce i-a comunicat inculpatului, însă acesta nu a știut despre acest fapt, inculpatul nu a fost condamnat pentru aceste fapte pe care dînsul nici nu le-a săvîrșit, or, inculpatul în cardul urmăririi penale și cercetării judecătorești a declarat că automobilul menționat l-a procurat de la Musurivschi Oleg de la piața-auto din Pruncul mun. Chișinău la prețul de 14000 euro, l-a înregistrat la SEET Ialoveni, fără careva probleme, fiindu-i eliberat pașaportul tehnic, fapt confirmat de către martorul Crivenichii Alexei, însă instanța de apel nu s-a pronunțat în acest aspect, dar a conchis că „inculpatul din start cunoștea faptul că automobilul dat nu poate fi pus în gaj, avînd numerele motorului falsificate”;

– organul de urmărire penală și nici instanțele judecătorești nu au întreprins măsuri necesare pentru a-l identifica pe Musurivschi Oleg și a-l audia;

– instanța de apel a incriminat din oficiu inculpatului, în latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, acuzatii care lipsesc în rechizitoriu la descrierea faptei criminale, și anume „Alături de alte circumstanțe, intenția este demonstrată prin: situația financiară extrem de neprielnică a persoanei, care-și asumă angajamentul,

la momentul încheierii tranzacției; lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului ...”;

– referitor la al doilea episod privind însușirea sumei de 20500 euro, recurentul indică că, este o incriminare care rezultă ca o continuare a primului episod de însușire a sumei de 7000 euro, astfel odată cu constatarea ilegalității condamnării inculpatului pe primul episod de însușire a sumei de 7000 euro, astfel, se impunea soluția achitării inculpatului și pe acest episod de însușire a sumei de 20500 euro;

– instanța de apel nu s-a pronunțat asupra versiunii părții apărării referitor la nevinovăția inculpatului, și anume, că suma de 20500 euro indicată în recipisa din 04.11.2010, nu constituie un împrumut repetat luat de către Tîrșu Eugeniu de la Grigoriță Iurii, dar este compusă din cele 7000 euro date cu împrumut prin recipisa din 05.06.2010, plus cele 8% indicate în recipisă și calculate, ulterior, de Grigoriță Iurii pînă la data de 04.11.2010, fapte, care au fost confirmate de martorii Tîrșu Valentin, Crivinschi Alexei și Loșac Roman;

– instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivului, prin care inculpatul a declarat că Grigoriță Iu. a transmis suma de 7000 euro lui Musurivschi O. și că anume el i-a făcut cunoștință cu Grigoriță Iu. Acest fapt a fost confirmat de martorul Crivinschi Alexei, care a mai precizat că inculpatul nici nu se afla în țară la momentul transmiterii sumei de 7000 euro, or instanța de apel n-a verificat acest alibi, dar s-a limitat să accepte în mod decisiv declarațiile martorului Buzadji Olga, care a declarat că este prietena părții vătămate, în cazul în care inculpatul a invocat că martorul respectiv a dat declarații false;

– instanțele judecătorești la baza hotărîrilor au reținut formulări ce pun la îndoială vinovăția inculpatului, iar concluziile despre vinovăția persoanei nu pot fi întemeiate pe presupuneri, toate dubiile se interpretează în favoarea inculpatului, astfel hotărîrile judecătorești fiind contrare art. 389 alin. (2) Cod de procedură penală.

În acest aspect, recurentul referindu-se la decizia contestată, indicînd „Cît privește tranzacția cu 20500 euro, **într-adevăr apar careva dubii**, cum a putut partea vătămată, atîta timp cât deja a avut o situație neplăcută de nerambursare a acestui împrumut cu inculpatul, să-i încredințeze încă suma de 20500 euro, însă partea vătămată în ședința instanței de apel **a elucidat un pic** acest moment și a argumentat că, i-a transmis acești bani în exclusivitate cu scopul de a-și scoate și acea sumă de 7000 euro, care i-a datorat anterior, respectiv de a procura acest autocamion necesitățile sale personale.

La fel, apare întrebarea logică referitor la versiunea înaintată de apărare, precum că inculpatul nu a folosit acești bani în scopuri personale, mai mult ca atît, acești bani au fost transmiși chiar din momentul tranzacției lui Musurivschii Oleg, care a fost motivul că pînă la momentul dat, inculpatul nu l-a reclamat pe acest

Musurivschii, care la fel, după cum susține inculpatul l-a indus în eroare, s-a folosit de acești bani, și a creat aceste probleme.” Or, în prezența acestor constatări contradictorii, instanța de apel de-facto critică veridicitatea declarațiilor părții vătămate, însă a menținut sentința de condamnare a inculpatului;

– inculpatului i-a fost încălcat dreptul la apărare, dreptul la un proces echitabil, principiul egalității armelor și contradictorialității în procesul penal, stipulate la art.19, 24 CPP și art. 6 CEDO, neîntemeiat a fost respins demersul avocatului de a fi audiată ca martor Tîrșu Natalia, soția inculpatului, pe când a fost acceptată audierea martorului Buzadji Olga, prietena părții vătămate;

– instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, dar a susținut poziția instanței de fond în ce privește administrarea și verificarea probatoriului, acceptînd niște concluzii de ordin general, fără a le da o apreciere prin prisma art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, or, instanța de apel, fiind sesizată prin apel de către apărare, urma să analizeze, să aprecieze și să verifice fiecare probă aparte, să dezvăluie fiecare concluzie de acceptare sau respingere a probei, fapt ce pe caz nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere formală de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale, nu a înlăturat contradicțiile dintre probele administrate în cauză, nu a verificat, și respectiv, nu s-a pronunțat asupra tuturor versiunilor părții apărării;

– instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivului, precum că, acuzațiile incriminate inculpatului poartă un caracter civil, deoarece a fost încheiat contractul de împrumut asigurat cu un bun gajat, ceea ce confirmă existența între inculpat și partea vătămată a unor relații cu caracter civil, probele garantau dreptul părții vătămate de a pretinde la despăgubiri, formulînd o acțiune civilă în instanță;

– instanța de apel nu a luat în considerație motivul invocat de partea apărării, că inculpatul a fost pus în imposibilitate de a executa tranzacția de împrumut, or, potrivit art. 1 Protocolul 4 al Convenției Europene, nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală.

7. Procurorul și partea vătămată au depus referințe privind opinia lor asupra recursurilor ordinare declarate de inculpat și avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului, solicitînd respingerea acestora, cu menținerea hotărîrii atacate, ca fiind legală și întemeiată.

8. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul lărgit consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură

penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Recurenții invocă temeiurile prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel instanța de apel în cazurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Instanța de recurs menționează că potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Alin. (4) și (5) al aceleiași norme, prevede că în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de drept, asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel, sunt: dacă fapta reținută ori imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă probele au fost apreciate corect de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Totodată, instanța de recurs menționează că, potrivit art. 93 alin.(1) și alin.(2) Cod de procedură penală, probele sînt elemente de fapt dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei, și în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: 1) declarațiile bănuitului, învinuitului, inculpatului, ale părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile, martorului; 2) raportul de expertiză, etc.

Conform art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și

obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective, iar în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Analizând decizia atacată și materialele cauzei, Colegiul lărgit constată că, contrar prevederilor indicate mai sus, instanța de apel a menținut hotărârea primei instanțe, examinând superficial cauza, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de avocatul Brăteanu Veaceslav în numele inculpatului Tîrșu Eugeniu, și doar a preluat întocmai motivarea primei instanțe, totodată, în expunerea unor concluzii instanța de apel a depășit limitele învinuirii, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Astfel, Colegiul penal menționează, că potrivit materialelor cauzei Tîrșu E. și partea vătămată Grigorița Iu. au încheiat un contract de împrumut pentru suma de 7000 euro, cu termenul de rambursare la data de 06.08.2009 și care prevedea o dobândă de 8% lunar (f. d. 10, vol.1).

În scopul asigurării restituirii sumei împrumutate între părți a fost încheiat un contract de gaj (f. d. 7, vol.1), obiectul căruia îl constituia automobilul BMW cu n. î. K AC 353, înregistrat pe numele lui Tîrșu E. Mai mult decît atît, inculpatul a semnat o procură generală pe numele lui Grigorița Iu. (f. d. 8, vol.1), autenticată notarial, care prevedea dreptul lui Grigorița Iu. de a vinde (înstrăina) acest automobil. La momentul întocmirii acestor contracte partea vătămată Grigorița Iu. n-a semnalat existența cărorva probleme privind acest automobil.

Potrivit declarațiilor părții vătămate Grigorița Iu. la data de 08.08.2009, dorind să intre în posesia automobilului gajat, a solicitat înfăptuirea unei constatări tehnico-științifice, prin care s-a stabilit că numerele VIN ale automobilului gajat erau falsificate, partea vătămată susținînd că inculpatul știa despre acest fapt la momentul întocmirii contractului de împrumut. Anume aceste declarații au fost puse la baza învinuirii aduse inculpatului.

Instanța de recurs consideră că la examinarea cauzei instanța de apel n-a respectat prevederile legale și n-a verificat fiecare probă prezentată de acuzare în parte în ce privește admisibilitatea acesteia și n-a dat apreciere din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Colegiul penal atenționează că instanța de apel nu a dat nici o apreciere declarațiilor inculpatului Tîrșu E., care a relatat și în cadrul urmăririi penale și în ședințele instanțelor de judecată, că nu a știut despre faptul că numerele VIN ale automobilului au fost falsificate.

Astfel, Colegiul penal menționează, că a fost lăsată fără apreciere proba materială prezentată de către acuzare și anume constatarea tehnico-științifică

nr. 1680 din 08.08.2009 (f.d. 9, vol.1), care reprezintă prin sine o copie neautentificată a documentului, precum și să-i dea apreciere potrivit prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

În acest sens, Colegiul penal menționează, că instanța de apel de asemenea a lăsat fără careva apreciere faptul dispariției în condiții neelucidate a automobilului gajat de către inculpatul Tîrșu E., în acest sens existînd doar declarațiile lui Grigoriță Iu., că automobilul a dispărut din garajul prietenilor părții vătămate, unde l-a parcat acesta personal, că pe acest fapt a fost pornită o cauză penală, rezultatul căreia nu-l cunoaște.

Colegiul penal ține să sublinieze, că instanța de apel a omis să se expună și asupra valorii probante a constatării tehnico-științifice nr. 1680 din 08.08.2009 (f.d. 9, vol.1) în condițiile dispariției automobilului, cînd concluziile expuse în aceasta nu pot fi supuse verificării.

Mai mult decît atît, Colegiul penal atrage atenția și asupra faptului, că instanța de apel a lăsat fără apreciere și faptul, că potrivit prevederilor art. 477 Cod civil partea vătămată Grigorița Iu., în calitatea sa de creditor gajist, era obligat să asigure integritatea bunului gajat.

Instanța de recurs atestă, că instanța de apel urma să dea apreciere și faptului, era sau nu dispărut automobilul la momentul comunicării de către partea vătămată inculpatului a informației despre falsificarea numerele VIN ale automobilului, și dacă inculpatul, în calitatea sa de debitor, a avut posibilitatea să-și realizeze dreptul său să examineze bunul gajat, așa cum prevăd prevederile art. 477 Cod civil și dacă partea vătămată l-a notificat pe inculpatul Tîrșu E. privind intenția de exercitare a dreptului de gaj.

Totodată, Colegiul penal atrage atenția, că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor apărării, lăsate fără soluționare și de către prima instanță, că automobilul gajat inculpatul l-a procurat de la Musurivski Oleg, care și s-a ocupat de perfectarea actelor, iar inculpatul doar a plecat la Biroul de înregistrări auto din or. Ialoveni și a semnat pentru primirea acestora, deși inculpatul Tîrșu Eugeniu în faza de urmărire penală și în cadrul cercetării judecătorești în instanțele de fond a declarat permanent despre aceste fapte.

Colegiul lărgit menționează, că instanța de apel, în prezența deficiențelor de probație indicate mai sus, a expus în textul deciziei atacate o concluzie pripită despre vinovăția inculpatului Tîrșu E., bazată pe presupuneri, contrară prevederilor art. 8 alin.(3) Cod de procedură penală, cu depășirea limitelor învinuirilor formulate în rechizitoriu, după cum urmează: *„Cît privește tranzacția cu împrumutul de 7.000 euro, care i se încriminează inculpatului, această tranzacție din start a fost viciată atîta timp cît inculpatul cunoștea că acest bun care a fost lăsat cu titlu de gaj, în vederea restituirii împrumutului, acest automobil avea numerele motorului falsificate. În urma cercetării judecătorești s-a dovedit că inculpatul din start cunoștea faptul că automobilul dat nu poate fi pus în gaj. Colegiul de asemenea conchide că de fapt, inculpatul intenționa prin această*

tranzacție ca în așa mod să fie realizat automobilul, pentru că în mod legal, acest automobil nu putea fi vândut”.

Colegiul penal constată, că reieșind din logica evenimentelor, așa cum a fost expusă de către instanța de apel, la data de 08.08.2009 partea vătămată Grigorița Iu. cunoștea faptul că Tîrșu E. în mod intenționat a pus în gaj un automobil cu numere VIN falsificate.

În acest context instanța de recurs constată, că instanța de apel a lăsat fără careva apreciere faptul, că partea vătămată Grigorița Iu. la data de 04 noiembrie 2010 prin recipisă împrumută lui Tîrșu Eugeniu deja 20500 euro, o sumă de trei ori mai mare decît cea precedentă, dar în acest caz fără dobîndă și fără gaj, pe un termen de 6 luni (f. d. 11 vol.1), în condițiile cînd suma acordată anterior în calitate de împrumut lui Tîrșu E. nu a fost restituită, iar inculpatul a avut ”din start” intenția să n-o restituie.

Colegiul penal consideră, că în acest aspect concluziile instanței de apel contravin prevederilor legale, deoarece exprimă dubii evidente în ce privește vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii pentru care este condamnat.

Această concluzie a instanței de recurs este confirmată și de către instanța de apel, care de asemenea n-a găsit o întemeiere logică acordării de către Grigorița Iu. inculpatului Tîrșu E. a sumei de 20500 euro, și aceste dubii s-au regăsit în textul deciziei atacate, în acest sens instanța de apel indicînd : „Cît privește tranzacția cu 20500 euro, **într-adevăr apar careva dubii**, cum a putut partea vătămată, atîta timp cît deja a avut o situație neplăcută de nerambursare a acestui împrumut cu inculpatul, să-i încredințeze încă suma de 20500 euro, însă partea vătămată în ședința instanței de apel a **elucidat un pic** acest moment și a argumentat că, i-a transmis acești bani în exclusivitate cu scopul de a-și scoate și acea sumă de 7000 euro, care i-a datorat anterior, respectiv de a procura acest autocamion necesitățile sale personale.

La fel, apare întrebarea logică referitor la versiunea înaintată de apărare, precum că inculpatul nu a folosit acești bani în scopuri personale, mai mult ca atît, acești bani au fost transmiși chiar din momentul tranzacției lui Musurivschii Oleg, care a fost motivul că pînă la momentul dat, inculpatul nu l-a reclamat pe acest Musurivschii, care la fel, după cum susține inculpatul l-a indus în eroare, s-a folosit de acești bani, și a creat aceste probleme.”

Astfel, instanța de recurs atestă că sunt întemeiate argumentele recursului avocatului I. Arhiliuc, care a semnalat faptul, că decizia instanței de apel cu referire la aceste argumente ale apărării conține formulări ce pun la îndoială vinovăția inculpatului.

În acest sens, Colegiul penal subliniază, că potrivit prevederilor legale și a practicii judiciare constante concluziile despre vinovăția persoanei nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar instanțele judecătorești urmează să țină cont de faptul, că sentința de condamnare trebuie să se bazeze pe probe exacte, cînd

toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost înlăturate și apreciate în modul corespunzător.

Instanța de recurs atestă că dubiile expuse în decizia instanței de apel, dacă nu puteau fi înlăturate, în condițiile legii, potrivit prevederilor art. 8 alin.(3) Cod de procedură penală, urmau a fi interpretate în favoarea inculpatului.

În acest context Colegiul penal subliniază, că lăsarea fără apreciere a probelor în coroborare, expunerea în textul deciziei a dubiilor cu privire la vinovăția inculpatului Tîrșu E., lipsa unei aprecieri a declarațiilor inculpatului Tîrșu E., care a relatat că suma de 20500 euro constituie suma împrumutului nerambursat de 7000 euro plus dobînzile și penalitățile pentru perioada nerambursării împrumutului, pun la îndoială veridicitatea declarațiilor părții vătămate.

Astfel, Colegiul penal atestă că referitor la faptul că „...*partea vătămată în ședința instanței de apel a elucidat un pic acest moment... de a procura acest autocamion necesitățile sale personale*”, Colegiul penal menționează, că instanța de apel n-a dat apreciere textului recipisei din 04 noiembrie 2010, potrivit căreia Tîrșu Eugeniu s-a obligat să ramburseze suma de 20500 euro în termen de 6 luni, nefiind indicat cu ce scop au fost împrumutați banii.

Instanța de recurs atestă că în susținerea declarațiilor părții vătămate că inculpatul Tîrșu E. a împrumutat banii de la Grigorița Iu. cu scopul de a-i procura un automobil sunt confirmate numai de către martorul Buzadji Olga, care a relatat în declarațiile sale, că fiind jurist de profesie și activînd din 2010 în calitate de executor judecătoresc, l-a consultat pe Grigorița Iu. despre modalitatea de îmfăptuire a împrumutului cu Tîrșu E., i-a recomandat un notar, precum și a asistat la transmiterea banilor.

Colegiul penal consideră că sunt întemeiate argumentele apărării, care atenționează asupra divergențelor existente în declarațiile martorului Buzadji O. (f. d. 55 și 84 vol. 1), divergențe ce n-au fost analizate și apreciate de către instanțe. Astfel, în aceste condiții se mențin dubiile cu privire la împrumutul sumei de 20500 euro, precum și scopul acestuia.

La fel, Colegiul reține că, potrivit procesului – verbal de confruntare prelungire din 24 februarie 2014 între bănuitul Tîrșu Eugeniu, partea vătămată Grigorița Iurii și avocatul bănuitului Brătean Veaceslav, la întrebarea cet. Grigorița Iurii față de Tîrșu Eugeniu: „*Cum ați calculat dvs suma de 7000 euro plus procentul lunar că s-a primit suma de 20500 euro?*”, Tîrșu Eugeniu a răspuns: „*la momentul cînd am scris recipisa noi am calculat împreună și am ajuns la această sumă.*” (f. d.61, vol. I). Careva obiecții din partea cet. Grigorița Iurii la acest răspuns nu au fost indicate.

Colegiul penal atestă că prima instanță și instanța de apel au pus la baza soluției de condamnare procesele verbale de examinare a CD-ului din 12.02.2014 și 17.02.2014 (f. d. 35-37, 38-40, vol.1), precum că acestea confirmă faptul că inculpatul știa despre falsificarea numerelor și că i-a promis un automobil părții

vătămate pentru lichidarea datoriei, deși conținutul CD-ului n-a fost audiat în ședințele de judecată a primei instanțe (f.d. 216- 220, vol.1), nici în ședințele instanței de apel, procurorul neinsistînd asupra acestui fapt.

Mai mult decît atît, instanțele de judecată nu s-au expus cu privire la admisibilitatea acestei probe, în condițiile, cînd CD-ul cu înregistrările unor convorbiri, a fost prezentat de către partea vătămată, nefiind stabilită modalitatea și timpul înfăptuirii acestor înregistrări, precum și faptul că din convorbirile înregistrate nu este clar între cine au loc discuțiile și prin ce se confirmă faptul, că la aceste discuții înregistrate a participat și inculpatul Tîrșu E.

Astfel, instanța de recurs atenționează asupra faptului că instanța de apel urma să verifice și să dea o apreciere în coroborare probelor, stabilind dacă acestea sunt suficiente pentru a confirma faptul, că, semnînd recipisa din 04 noiembrie 2010, inculpatul și-a asumat angajamentul de a procura pentru partea vătămată un automobil.

În opinia Colegiului penal acuzarea și instanțele de judecată n-au verificat versiunile inculpatului cu privire la condițiile de întocmire a recipiselor de către Tîrșu E., care a relatat că suma de 7000 euro a împrumutat-o pentru Musurivschi O., banii nu i-au fost transmiși lui, ci lui Musurivschii O., care i-a și vîndut automobilul BMW, iar recipisa pentru suma de 20500 lei a fost semnată de către acesta sub presiune.

Totodată, Colegiul lărgit menționează că, nici prima instanță și nici instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor invocate de către partea apărării în ce privește existența relațiilor civile între Grigorița Iurii și Tîrșu Eugeniu, nefiind elucidat motivul neadresării de către partea vătămată în instanța civilă pentru a încasa sumele împrumutate lui Tîrșu Eugeniu la 05 iunie 2009 și 04 noiembrie 2010, în condițiile expirării termenului de prescripție extinctivă de adresare cu o asemenea cerere la momentul intentării dosarului penal.

De asemenea instanța de recurs constată că, contrar prevederilor legale, instanța de apel a respins fără careva motivare demersul apărării privind audierea martorului apărării Tîrșu Natalia (f. d. 25 verso, vol. 2), precum și au fost respinse neîntemeiat declarațiile martorilor apărării pe motiv că aceștia sunt rude cu inculpatul, fără a lua în considerație faptul că ei au dat declarații sub jurămînt, fiind preîntîmpinați de răspunderea penală pentru darea declarațiilor false.

Din considerentele menționate, Colegiul lărgit conchide că soluția adoptată de către instanța de apel este contrară prevederilor legale, deoarece aceasta nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate, fapt ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, deoarece instanța de apel, judecînd cauza dată, n-a ținut cont de faptul că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, iar decizia trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și

motivele adoptării soluției și astfel a comis eroarea de drept prevăzută în art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, la care se face referire în recursuri, eroare ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs, existînd temeiul de casare a soluției adoptate de către instanța de apel.

Reieșind din aceste circumstanțe, Colegiul lărgit consideră necesar a casa total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în strictă conformitate cu prevederile legale.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor indicate în apelul declarat de avocatul Brăteanu Veaceslav în numele inculpatului, să cerceteze, să verifice și să aprecieze profund probele administrate pe parcursul procesului penal în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținînd cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată.

9. În conformitate cu art. 434, art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

D E C I D E:

Se admit recursurile ordinare, declarate de inculpatul Tîrșu Eugeniu și de avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui **Tîrșu Eugeniu Valentin** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțată integral la data de **27 mai 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Nicolaev Ghenadie

Judecător

Timofti Vladimir

Judecător

Moraru Petru

O P I N I E   S E P A R A T Ă

în conformitate cu prevederile art. 339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală (Tîrșu Eugeniu Valentin)

1. Prin decizia Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 aprilie 2016 a fost adoptată următoarea soluție în cadrul judecării recursului ordinar în cauza indicată:

„Se admit recursurile ordinare, declarate de **inculpatul Tîrșu Eugeniu și de avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului**, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din **28 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui Tîrșu Eugeniu Valentin** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată”.

2. Nu am susținut soluția adoptată și am propus o altă soluție, de a admite recursurile ordinare declarate, cu casarea totală a hotărîrii atacate și dispune achitarea lui Tîrșu Eugeniu pe motiv că fapta nu este prevăzută de legea penală, în conformitate cu prevederile art. 435 alin. 2) pct. b) Cod de procedură penală.

2.1. Considerăm, că la examinarea cauzei, în mod evident s-a constatat existența între inculpatul Tîrșu E. și partea vătămată Grigorița Iu. a raporturilor civile, fapt ce în mod incontestabil atrage achitarea inculpatului pe motiv că fapta acestuia nu este prevăzută de legea penală, așa cum prevede art. 390 al.(1) pct. 4) Cod de procedură penală.

2.2. În opinia noastră, instanța de apel în mod eronat și-a motivat concluziile sale cu privire la condamnarea inculpatului pe probele prezentate de acuzare.

Contrar prevederilor legale, instanța de apel nu s-a expus asupra admisibilității fiecărei probe în parte, nu a dat apreciere probelor potrivit prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, de aceea concluzia acesteia despre existența unor probe suficiente pentru a demonstra caracterul ilegal al faptelor inculpatului este neîntemeiată.

Considerăm, că în cazul examinat între inculpatul Tîrșu E. și partea vătămată Grigorița Iu. au existat relații civile, iar litigiile între acestea urmau a fi soluționate în ordinea procedurii civile.

Conform art. 1 Cod de procedură penală stabilește că procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată. Organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît nici

o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere.

Potrivit prevederilor art. 26 al. (3) Cod de procedură penală judecătorul nu trebuie să fie predispus să accepte concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului sau să înceapă o judecată de la ideea preconcepută că acesta a comis o infracțiune ce constituie obiectul învinuirii. Sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului.

Conform prevederilor art. 8 Cod de procedură penală persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.

Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Potrivit sensului legii, principiilor generale ale procesului penal, în cadrul procesului penal de către procuror și de către instanțele de judecată urmează a fi verificate toate probele acumulate, atât cele de acuzare cât și cele ce dezvinovățesc persoana, aceasta fiind atribuțiile statului și nu a persoanei.

Contrar acestor prevederi legale instanța de apel a dat prioritate și a considerat veridice doar declarațiile părții vătămate Grigorița Iu., încadrând acțiunile inculpatului și condamându-l reieșind din cele declarate de către partea vătămată, fără a le analiza în coroborare cu alte probe prezentate și fără a exclude dubiile existente.

Totodată, instanța de apel, în opinia noastră, a expus în mod selectiv și numai în sensul susținerii acuzațiilor aduse inculpatului declarațiile martorului Buzadji Olga, fără a analiza divergențele dintre acestea, menționate de către apărare și fără a le da o careva apreciere.

În acest sens considerăm, că credibilitatea părții vătămate Grigorița Iu. și a martorului apărării Buzadji O. urmează a fi apreciată în mod critic din următoarele considerente.

Nici urmărirea penală, nici instanțele de judecată n-au stabilit faptul că la încheierea contractului de împrumut din 05.06.2009 și nici după expirarea termenului acestuia inculpatul Tîrșu E. ar fi comis careva acțiuni ilegale, dimpotrivă: el a semnat recipisa, contractul de gaj, a transmis obiectul gajului părții vătămate, precum și a semnat o procura, care-i permitea părții vătămate să dispună de obiectului gajului la propria dorință, inclusiv să-l înstrăineze.

Partea vătămată, însă, după expirarea termenului contractului, fără a înștiința inculpatul înfăptuiește expertizarea automobilului, constatînd că numerele VIN ale acestuia sunt false. Aici vrem să atragem atenția că, potrivit materialelor dosarului, după expertizarea automobilului, inculpatul nu l-a văzut, deoarece acesta a dispărut, din cuvintele părții vătămate, în condiții

nestabilite.

De asemenea vrem să atragem atenția, că raportul de constatare (f. d. 8 v. 1) nu poate constitui mijloc de probație, deoarece este o copie xerox neautenticată. Mai mult decât atât, în condițiile lipsei automobilului, veridicitatea acestor concluzii nu poate fi verificată, de aceea, consider, că acest document, chiar dacă era să fie anexat la materialele dosarului în original sau autenticat, nu ar fi avut careva valoare probantă.

Astfel, considerăm, că urmărirea penală nu a dovedit faptul că automobilul lăsat în calitate de gaj a avut numerele VIN falsificate, deoarece potrivit materialelor dosarului, acesta a fost înregistrat în mod legal și avea numere de înmatriculare K AC 353.

În temeiul legii civile partea vătămată în calitate de creditor avea obligația să păstreze acest automobil ca fiind obiect al gajului, iar *dispariția acestuia nu poate fi imputată inculpatului*. În acest condiții nu este clară soarta contractului din 05.06.2009 din punct de vedere al legislației civile, deoarece partea vătămată n-a asigurat integritatea bunului.

Faptul dispariției automobilului nu este confirmat prin careva probe, cu excepția declarațiilor părții vătămate din cadrul urmăririi penale.

Reieșind din faptul că nu a fost dovedită falsificarea numerelor VIN al automobilului, considerăm, că instanțele de judecată în mod logic nu puteau ajunge la concluzia că inculpatul Tîrșu E. știa despre acest fapt.

Veridicitatea declarațiilor părții vătămate este coruptă și prin faptul, că acesta reclamă acțiunile inculpatului Tîrșu E. din 05.06.2009 ca escrocherie numai la data de 12.12.2013, când termenul de prescripție extinctivă pe acest contract deja expirase.

Dubiile cu privire la faptul că suma de 20500 euro, care figurează în recipisa din 04 noiembrie 2010 în calitate de sumă împrumutată, de fapt, constituie, potrivit declarațiilor inculpatului Tîrșu E., suma împrumutului de 7000 euro (potrivit recipisei din 05.06.2009) cu dobînzile pentru aceasta, n-au fost elucidate în cadrul examinării cauzei.

Astfel, chiar instanța de apel semnalează acest fapt, menționînd că nu există nici o logică în acțiunile părții vătămate de acordare a sumei de 20500 de euro fără dobîndă și fără gaj, în condițiile nerestituirii datoriei anterioare de 7000 euro, care a specificat dobînzii substanțiale și a fost acoperită cu gaj.

De asemenea considerăm, că faptul promisiunii de către inculpatul Tîrșu E. a procurării unui automobil pentru partea vătămată, nu a fost dovedit în cadrul examinării cauzei.

În acest sens, considerăm inadmisibilă proba materială procesul verbal de descifrare a înregistrării convorbirilor, înfăptuit de pe un CD prezentat de către partea vătămată Grigorița Iu. organului de urmărire penală, deoarece nu a fost stabilită modalitatea de înregistrare a convorbirii, timpul înfăptuirii acesteia, precum și nu este stabilit faptul, dacă la această convorbire a participat inculpatul Tîrșu E. și că această convorbire are legătură cu dosarul examinat.

Din cele expuse mai sus este evident faptul, că întreaga învinuire adusă inculpatului este bazată în exclusivitate pe declarațiile părții vătămate și a

martorului Buzadji O., neconfirmate prin alte careva probe concludente, în condițiile existenței divergențelor chiar în declarațiile martorului Buzadji O., precum și a dubiilor în ce privește credibilitatea părții vătămate și a martorului indicat.

În opinia noastră acuzarea și instanțele de judecată n-au verificat versiunile inculpatului cu privire la condițiile de întocmire a recipiselor de către Tîrșu E., care a relatat că suma de 7000 euro a împrumutat-o pentru Musurivski O., banii nu i-au fost transmiși lui, ci lui Musurivschii O., care i-a și vîndut automobilul BMW, iar recipisa pentru suma de 20500 lei a fost semnată de către acesta sub presiune.

Au fost respinse neîntemeiat declarațiile martorilor apărării pe motiv că aceștea sunt rude cu inculpatul, fără a lua în considerație faptul că ei au dat declarații sub jurământ, fiind preîntîmpinați de răspunderea penală pentru darea declarațiilor false, a fost respins neîntemeiat și demersul apărării de audiere a martorului Tîrșu N.

Din cele relatate, considerăm că în cauză n-au fost constatate aspecte infracționale la încheierea contractelor de împrumut între partea vătămată Grigorița Iu. și Tîrșu E., între acestea existînd relații civile.

Nerealizarea de către partea vătămată a drepturilor sale în termenii prevăzuți de legislația civilă de asemenea nu poate fi imputată inculpatului.

Potrivit Jurisprudenței CtEDO în cauza *Ringvold vs Norvegia din 11 februarie 2003* „... faptul că o lege, care poate permite o cerere de despăgubire în virtutea dreptului cu privire la prejudiciu, include și elemente obiective constitutive ale unei infracțiuni penale, nu reprezintă, în pofida gravității acestei infracțiuni, un motiv suficient pentru a considera că persoana responsabilă de obligațiile cu caracter civil să fie acuzată de o infracțiune penală”.

Considerăm, că solicitările părții apărării de casare a hotărîrilor de condamnare a inculpatului cu pronunțarea unei hotărîri de achitare, fără dispunerea rejudecării cauzei, corespunde jurisprudenței CtEDO, deoarece încălcările legislației procesual-penale comise de către autoritățile statului nu pot fi imputate acuzatului și nu ar trebui să-l plaseze pe acesta într-o situație defavorabilă în propriul recurs.

În hotărîrea Ștefan vs. România din 06 aprilie 2010 CtEDO a menționat, că statul este cel care trebuie să-și asume erorile comise de parchet sau de instanța de judecată și că acele erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în procedura în cauză.

Jurisprudența Curții Europene a menționat în cauza *Prince Hans-Adam II de Liechtenstein vs. Allemagne din 12.07.2001*, că statele semnatare și-au asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de Convenție să fie *concrete și efective, nu teoretice și iluzorii*, iar cele cuprinse în art. 6 au tocmai acest scop: efectivitatea dreptului la un proces echitabil, impunîndu-se statelor o obligație de rezultat: adoptarea în ordinea juridică internă a măsurilor corespunzătoare și a mijloacelor necesare realizării acestei obligații.

Judecător
Judecător

Nadejda Toma
Vladimir Timofti